ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Радянський педагог

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФСПІЛКОВИХ КОМІТЕТІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМЕНІ В. СТЕФАНИКА

Газета заснована 30 вересня 1988 року. | № 17 (29) | 6 ТРАВНЯ 1989 р. | Ціна 3 коп.

№ 29

Із святом Перемоги, дорогі друзі!

У ПАРТКОМІ ІНСТИТУТУ

Минулого тижня відбулося чергове засідання партійного комітету інституту. На ньому розглядалося питання про прийом у партію студентів О. Висоцької (III курс фізико-математичного факультету) та А. Назірової (IV курс музично-педагогічного факультету). Партком затвердив рішення первинних партійних організацій про прийом цих студенток у члени КПРС.

На засіданні парткому було заслухано також звіт члена КПРС завідуючого кафедрою історії СРСР та УРСР професора О. Ю. Карпенка про перебудову навчально-виховної та наукової роботи на кафедрі. О. Ю. Карпенко — член партії з 1942 року, учасник Великої Вітчизняної війни. Як завідуючий кафедрою, має ряд серйозних партійних доручень. Зокрема, він понад десять років є пропагандистом методологічного семінару «Актуальні проблеми марксистсько-ленінської методології історичної науки»; призначений членом комісії ЦК Компартії України по підготовці Державної програми розвитку історичних досліджень, публікації джерел і викладання історії УРСР в республіці. Брав участь у першому засіданні цієї комісії і виступив з пропозиціями щодо поліпшення історичних досліджень і викладання історії УРСР. Брав участь у підготовці робочої програми з історії УРСР для неісторичних факультетів університетів та педінститутів.

Чимало зроблено комуністом у справі вдосконалення навчального процесу, у розвитку наукової роботи. Зокрема, у перебудові навчально-виховного процесу у цьому навчальному році для студентів забезпечено сім курсів на вибір, в тому числі чотири — нові. Читання більшості навчальних курсів перебудовано за проблемним принципом. З ініціативи кафедри на факультеті створено історико-політичний клуб «Альтернатива», організовувалися «круглі столи».

Однак і у звіті самого О. Ю. Карпенка, і у виступах комуністів В. І. Сілецького, А. І. Чорного, І. І. Червінкіна, І. М. Шумейка основна увага була зосереджена на прорахунках у роботі завідуючого кафедрою. Наголошувалося на тому, що через недостатню вимогливість та слабку ініціативу О. Ю. Карпенка затягується оформлення навчального кабінету історії СРСР та УРСР, більше уваги варто приділити запровадженню нових курсів з історії Прикарпаття та Черкащини. Не може задовольнити й трудова дисципліна на кафедрі. Особлива увага була звернута на незадовільний морально-психологічний клімат на кафедрі, яку очолює професор О. Ю. Карпенко, на те, що у своїй роботі він продовжує керуватися авторитарними, командно - адміністративними методами, не завжди прислухається до думки членів кафедри, комуністів.

Заслухавши і обговоривши звіт О. Ю. Карпенка, партійний комітет постановив звернути увагу комуніста на необхідність розвитку демократичного стилю керівництва, налагодженню доброзичливих контактів з усіма членами кафедри і створення у колективі здорового мікроклімату. Від партгрупорга кафедри історії СРСР та УРСР І. І. Червінкіна партійний комітет зажадав посилення вимогливості до комуністів партосередку щодо виконання ними Статутних вимог.

На засіданні партійного комітету також розглянуто ряд організаційних питань.

СТАЛИ КОМУНІСТАМИ

Партійна організація інституту поповнилася новими членами.

Орина Висоцька — студентка III курсу фізико-математичного факультету — у своїй заяві про прийом у партію написала: «Хочу працювати комуністом на педагогічній ниві».

О. Висоцька — сумлінна, наполеглива студентка, людина небайдужа у громадських справах. Вона комсорг групи М-32, член комсомольського бюро факультету. Минулого літа працювала комісаром сільськогосподарського загону ім. С. Лазо, де виявила хороші організаторські здібності, вміння знаходити зі студентами спільну мову.

Альміра Назірова — четвертокурсниця музично-педагогічного факультету, секретар комсомольського бюро. «Людина, яка завжди у вирі життя», — так відгукуються про неї і студенти, і викладачі. А. Назірова — ініціатор багатьох цікавих справ на факультеті, а її відвертість, товариськість притягує ровесників, усіх, хто з нею спілкується.

Нетлінне

Стою зачарований серед весняного поля. Рясний, теплий дощ прошумів над лискучими нивами. Важка, сіра хмара здощилась, розтанула, і прояснілe небо тепер позичає воду у щедрого Дністра, опустивши самоцвітне коромисло райдуги поміж затоплених повінню берегів.

Гроза пройшла. Тільки десь стороною, за синіми Карпатами стугонять віддалено громи.

Стою схвильований серед золотих рос, і здається мені, що небеса осяяні врочистим салютом, рокочуть залпами могутніх гармат, бо й вони знають, який надходить день...

День нашої Перемоги!

З кожною весною ми відходимо все далі й далі від того пам'ятного травня, коли стихли розгніванi громи Великої війни і над світом в ясних салютах Вікторії народилась благословенна тиша.

Та в пам'яті нашій навіки залишиться живим, незабутнім день 9 травня, той Великдень, коли було остаточно розтоптано чорну фашистську потвору, розвіяно важку тьму і крізь дим грізного бойовища ми побачили в небі ясну блакить.

І став тоді на площі поверженого Берліна воїн — один з мільйонів нетлінних, безсмертних солдатів, став у граніті й бронзі на чати Миру й Супокою, затиснувши в одній руці Меч Справедливості, а другою рукою прихиливши до грудей своїх врятоване ним дитя — надію і майбутнє людства.

І кожна з осиротілих радянських матерів вважає, що то її син стоїть, мов скеля, непорушний на передньому краї, що то її синові випала така велика Судьба.

А скільки їх не дійшло до Берліна! Скільки впало на берегах Волги й Дону, на берегах Дніпра й Неви?!

Мовчать могили. В німій печалі стоять над ними закам'янілі постаті солдатів. З-під землі зеленими мечами пробиваються півники, щоб спалахнути голубим вогнем, і хрещатий барвінок сплітає живі, нев'янучі вінки тим, хто спить у землі непробудним сном.

(Закінчення на 2-й стор.).

Солдат

Він відданий Вітчизні!
День при дні
Він оборонець твій,
священна земле,
На варті пильний,
у часи нічні
Йому зоря на плечі
промінь стеле.
Готов у битву кожну мить
гучну,
На ворога наведена
гармата...
А глянути в душевну
глибину,
Що там кипить, що зріє
там в солдата.
В спокійний час гадається
йому,
Що він стоїть над горами
крутими,
А сонце вогнелике земель
тьму
Розорює плугами золотими.
Широкі луки, у руках коса,
Літа в розгоні, наче
блискавиця,
Яскраво блисне, то ізнов
згаса, —
І скошена трава лягла
в копицю.
Гора ромашок зодягла
разки,
Вінками маки попід житом
звились,
А він стоїть, цілує колоски,
Що від зерна тяжкого
похилились.
Він відданий Вітчизні!
День при дні
Він оборонець твій,
священна земле,
На варті пильний,
у часи нічні
Йому зоря на плечі
промінь стеле.

Іван ХОМЕНКО.
Учитель.

Нетлінне

(Початок на 1-й стор.).

А навкруги стільки простору і сонця, а довкола купаються ниви в золотих росах, і веселка в небесах сповіщає про Мир, і невгамовні солов'ї в розквітлих садах співають про красу білого світу, про весни минулі й прийдешні.

Стою розтривожений край шляху, де зеленіє в шовкових травах братня могила, вмита весняним дощем, і біліє скульптурна постать солдата, таким, яким він ішов у атаку і увійшов у Вічність...

А солов'ї співають у верболозах, у вишняку, оповитому білим маревом цвітіння, і в душі людській оживає давня фронтова пісня: «Солов'ї, солов'ї, не тривожте солдат...». Та солов'ї не вгавають, і в їхній пісні вчувається не тільки тиха печаль про загиблих синів, а й слава їхнього безсмертя. Бо легше лежати в землі тим людям, в головах яких росте дерево, цвітуть квіти і дзвінко співають птахи...

Сорок чотири мирних весен прошуміло над нами від переможного травня 1945 року. Сорок чотири весни! Сонячних, багатих на дощі і райдуги, на мирні громи у високому небі. Благословенний мир стоїть над рідною землею. Щоб ніхто не порушив супокою, треба завжди стояти на варті чистого дня. Мир треба відвойовувати повсякчас, кожної днини, кожної години. Своєю невтомною працею, чесним ставленням до обов'язків громадянина Країни Рад. І хай ніколи не нависатиме над землею чорний дим війни, не тривожать тишини своїм ревом гармати і смертоносні бомби. Нехай мирні небесні громи крешуть у небі і посилають на землю благословенні дощі, купають у рясних зливах зелені ниви.

...Стою зачарований серед зеленого моря, серед білого квіту, серед неугавного суголосся солов'їв, під мирним небом, оперезаним веселками. В душі моїй дзвенять кобзи і цимбали, співають хвалу побратимству, яким здавна славиться наша земля, і навіть в громах, що гуркочуть вдалині, вчувається хвала народові-переможцеві.

І здається мені — солдати оживають на своїх гранітних постаментах, всміхаються до сонця, радуючись мирній тиші, і стоять під барвінковим небом урочисті, молоді, нестаріючі, безсмертні!

Хвала вам, мужні солдати! Хвала живим і тим, що стали безсмертними й нетлінними у Вічності!

РОЗМОВА ЗА КРУГЛИМ СТОЛОМ

4 травня в актовому залі інституту відбулася розмова за «круглим столом» на тему: «Партія — організатор перебудови». У ній взяли участь секретарі первинних партійних організацій, партгрупорги, пропагандисти, агітатори. Гостра дискусія точилася навколо питань боротьби КПРС проти негативних явищ, які виникли в результаті командно-адміністративних методів керівництва у застійний період; у центрі обговорення стали функції партії на сучасному етапі, питання удосконалення внутріпартійної системи, ролі КПРС у здійсненні політичної реформи і демократизації радянського суспільства. Актуальними, обгрунтованими і водночас емоційними були виступи комуністів — проректора по науковій роботі завідуючого кафедрою історії КПРС професора П. С. Федорчака, доцентів А. І. Чорного, В. Ю. Штерна, Ф. Ф. Костишина, М. К. Фіглевського, Г. К. Потонького, секретаря парткому інституту М. М. Янгури та інших.

Детально про розмову «за круглим столом» читайте в одному з наступних номерів нашої газети.

◆ ЛЮДИ НАШОГО ІНСТИТУТУ

25 років на військовій службі, 23 роки в нашому інституті на різних викладацьких і керівних посадах. Такий майже півстолітній стаж в учасника Великої Вітчизняної війни доцента А. І. Чорного. 17 урядових нагород у ветерана.

А ще його знають в інституті як працелюбного і авторитетного педагога. І, крім того, що особливо приємно колективу редакції, Антон Іванович активно співпрацює з нашою газетою.

Мирного неба вам, Антоне Івановичу! Всіляких гараздів.

На знімку: А. І. Чорний в останній рік служби.

У 1941-му Юхим Ізраїльович Патлажан встиг закінчити лише перший курс історичного факультету Одеського університету. Доля його, як і багатьох ровесників, пролягла через фронти Великої Вітчизняної. Воював у стрілецьких бригадах, у розвідці, після госпіталю і курсів молодших лейтенантів став командиром вогневого взводу. Під час війни став комуністом.

Сьогодні Ю. І. Патлажан — професор кафедри загальної історії нашого інституту. Він любить спілкуватися зі студентами, молоддю, бо йому завжди є що розповісти, згадати, надто у травневі дні, коли наближається свято Перемоги.

Пам'ять вічна, як життя

ВЕЛИКА Вітчизняна війна закінчилася перемогою не просто 9 травня 1945 року, а такою ж квітучою весною у природі і надіях людства на мир. Це мов би символізувало торжество життя над смертю, свободи над фашизмом. Довгий і важкий шлях був до Перемоги нашого народу. Доля розпорядилася, щоб і я пройшов цей тернистий і важкий шлях від початку війни і до Перемоги.

Пам'ятаю початок війни. Слухачі Одеського військово-політичного училища в суботу 21 червня 1941 року ходили на перегляд кінофільму «Богдан Хмельницький». Після цього не хотілося йти спати. Вечір був чудовий — теплий, лагідний, із запахами різнотрав'я. Десь здалеку линув шум моря... Ми розмовляли про небезпеку війни з тихим, як той вечір, сумом. В училищі нас готували до оборони Вітчизни без будь-яких ілюзій.

Лягли спати десь за північ. І раптом тривога. Чутними були розриви бомб, строчили зенітні кулемети, потрясали тишу ночі гармати. Війна. Як-то кажуть, від дзвоника до дзвоника був на фронті, ділив усі його злигодні. Всього не розкажеш. Ось декілька епізодів.

У боях під Дубосарами, що коло Дністра, наші позиції були у пшеничному полі. А колос спілий, вагомий. Серце обливалося кров'ю, що плідний труд колгоспників пожирав Молох війни. Всі розуміли, що іншого шляху, крім боротьби до перемоги, немає. Заклик партії став центром міркувань і почуттів: «Наша мета справедлива! Ворог буде розгромлений! Перемога буде за нами!».

У боях за місто Миколаїв ми уже мали певний досвід. Обстріляна армія — сильна армія. Ми точно визначали, куди летить міна, снаряд, бомба. Не панікували перед кожним вистрілом ворога. Та досвід давався кров'ю і смертю. Ніколи не забути, як з будинку, який напівзруйнувала фашистська бомба, вибігла жінка, тримаючи блискучий самовар і голосила: «Діти мої, діти!».

На воїнів Південного фронту, зокрема на наш 266 артполк, вражаюче і водночас надихаюче вплинув удар «Катюш» на річці Міус. Моральний дух зразу піднявся. А потім були бої за Ростов і при відступі і при наступі. Я пережив солодку ілюзію замерзання. До життя пробудив солдат, який влив у рот спирту. Його потім міна розірвала. Він годився мені в батьки.

У важких боях під Харковом вперше легко поранило, тому в госпіталь не пішов. Адже був я тоді комісаром батареї. Потім було тяжке поранення на Сталінградському напрямку. Більше двох діб везли на вантажівці поранених без перев'язки. І коли на Дону, навпроти станиці Вешенської, лікар оглядав рану, то заявив: «Черв'ячки завелися. Гангрени не буде». І коли переправили за Дон, ми поранені, що лежали на соломі, бачили страшенний бій за переправу, варварське бомбардування батьківщини М. О. Шолохова. Згодом я був нагороджений орденом Червоної Зірки.

Після одужання — знову на фронті. Був пропагандистом 648 артполку, а потім і дивізії. Годі розповісти все прожите і пережите. Але не можу не згадати про бої за Берлін.

Начальник політвідділу 5-го артилерійського корпусу полковник П. Стрельцов (після повернення командуючого генерал-майора М. Антоненка із наради у командуючого І Білоруським фронтом Маршала Радянського Союзу Г. К. Жукова) викликав мене і сказав: «Вирішено при наступі на Берлін застосувати прожектори для осліплення фашистів. Ти призначаєшся комісаром прожекторних підрозділів». І дав грунтовне завдання. Він умів працювати з людьми, виховувати, поєднуючи вимогливість і довір'я.

Я виїхав за Одер, на плацдарм біля міста Кюстрін (тепер Костшин). В прожекторних частинах служили в основному дівчата. Лише водії машин, іноді командири прожекторів були чоловіки. А потрібно було за дві ночі перед переднім краєм нашого фронту викопати окопи для машин і прожекторів, але так, щоб ворог не помітив навіть з повітря в день. Майже все робили повзком. Я за все життя стільки не повзав, як за ці дві ночі: мусив бути на кожній позиції, надихнути воїнів-дівчат не приховуючи того, що багатьом доведеться пролити кров, віддати життя за Батьківщину. Хочу сказати, що подвиг дівчат-прожектористок вартий пера і поета, й історика.

І ось ніч перед боєм з 15 на 16 квітня. Все підготовлено. Доповів командуванню. Після цього не мав права і на метр відійти від свого окопу. Справа і зліва були маршрути танкової атаки. Навколо тривожна тиша. Птахи виводять свої ранкові пісні життя. Ще півгодини і тишу розірвуть вибухи. Адже плацдарм за Одером був наповнений військами, танками, артилерією. На кожному кілометрі було зосереджено близько 270 стволів артилерії і мінометів.

У передсвітанкову пору 16 квітня пролунали спочатку поодинокі вистріли. Це пристрілювалася артилерія. А о п'ятій ранку пролунав вулканічної сили гул і гуркіт. Дружно заговорили 42 тисячі гармат і мінометів. Небо освітили вогняні смуги від ракет, випущених «Катюшами». Позаду наших окопів замиготіло море спалахів од вистрілів, над нами пронеслись тисячі снарядів і мін, повітря наповнилося важким гулом наших бомбардувальників, а на позиціях противника розлилася вогненна ріка вибухів, у повітря піднялися пилюка і уламки. Цей шквал продовжувався півгодини.

За цей час обслуга викотила прожектори з окопів на площадки, підключили мотори автомобілів до динамомашин. За сигналом з командного пункту — промінь прожектора в зеніт — одноразово артилерія перенесла вогонь у глибину позиції ворога, прожектори спалахнули й спрямували в бік ворога сліпуче світло, а танки і піхота кинулися в атаку. Передати враження і пережите неможливо.

Бій кипів. З глибини своїх позицій ворог почав обстрілювати прожектористів. З'явилися поранені і вбиті. Тепер треба було бути там, де біля прожекторів розірвались міни чи снаряди. Пробираючись окопами, побачив телефоністку, яка перевіряла, де перерваний провід телефонного зв'язку. Вже зібралася вийти з окопу. Поруч мчав танк. Я схопив її за ногу і стягнув в окоп. Танк проїхав. Дівчина залишилася живою. Добрався до розбитого прожектора. Одна дівчина була поранена в плече, другій осколок вп'явся в ногу. Поруч дівчина-сержант в калюжі крові, мертва...

Можу засвідчити, що в усіх прожекторних підрозділах не було жодного порушення дисципліни, мужність і святий патріотичний порив носили всезагальний і масовий характер. Багатьох нагородили орденами, в тому числі і мене. Та не в цьому справа. Річ у тім, що наш народ мужньо боровся за свою свободу, незалежність, за свою Радянську соціалістичну Вітчизну за мир і на Дніпрі, і на Волзі, і на Одері.

Ні, війна не була видовищем, як це іноді зображають у кінофільмах. І молодь повинна це знати. Героїчний подвиг старших поколінь ніколи не зітреться з пам'яті народної. Не повинен стертися.

В. КРАВЕЦЬ.

Учасник Великої Вітчизняної війни, доцент кафедри філософії і наукового комунізму.

Дорога ветерана

1941 рік... Якову Самійловичу Трахтенбергу ще не було й 17-ти, коли вступив у Київську артилерійську спецшколу. Потім було Севастопольське артилерійське училище, евакуйоване в м. Уфу. На фронті Яків Самійлович — з осені 1944 року. Він був командиром артилерійської батареї однієї з ділянок Нарвського плацдарму. «Ріка Нарва прикривала територію Польщі, — розповідає Я. С. Трахтенберг. — Бої були важкими і затяжними. Полк, в якому я служив, разом з іншими частинами Радянської Армії форсував ріку і ступив на польську землю».

Фронтовик часто згадує своїх однополчан, бойові операції, міста і села, що їх радянські солдати визволяли від фашистів. Взяти хоча б бій за місто Бундслау. «Той бій був дійсно незвичайним, — каже ветеран. — Вірніше, це був не бій, а поєдинок. Ворожий дзот не давав ходу нашій піхоті. Тупцює полк на місці. А як тут почнеш просування, якщо дзот все навкруг «бачить» і голову підняти не дає? Все вирішив рядовий стрілецького полку Василь Зайцев. Він непомітно підповз до дзоту і кинув гранату. Пролунав вибух, але дзот не замовкав. Тоді солдат піднявся вдруге і своїм тілом закрив амбразуру дзота. Герой Радянського Союзу В. Зайцев разом з іншими радянськими солдатами, що визволяли місто, похований на міському кладовищі».

Я. С. Трахтенберг розповідав про своїх бойових товаришів, а про себе майже нічого. Та про його нелегку долю фронтовика, а потім кадрового військового говорять 17 урядових нагород. Серед них — орден Червоної Зірки за бойову операцію в районі Оломоуц (Чехословаччина), орден Великої Вітчизняної війни II ступеня, медаль «За бойові заслуги», польська медаль «За доблесть на полі брані» і ін.

З травня 1949 року разом з товаришами Я. С. Трахтенберг допомагав китайському народові в організації нового життя, у 1968 році був учасником подій в Чехословаччині.

Тепер полковник у відставці, старший викладач кафедри філософії і наукового комунізму веде активну роботу по патріотичному вихованню студентської молоді, як лектор-міжнародник обласного товариства «Знання» часто виступає перед трудівниками і молоддю.

О. ДМИТРУК.

5 ТРАВНЯ — ДЕНЬ ПРЕСИ

Від нашого головного кореспондента

ТРАВЕНЬ — чи не один з найпрекрасніших місяців, коли ми на повну силу відчуваємо буяння молодої зелені, впиваємося духмяними пахощами весняних квітів, коли наш піднесений настрій підтримує ціла низка чудових свят, починаючи з Першотравня. А між ним і незгасним Днем Перемоги є ще одне свято — День преси. У цьому році колектив нашого інституту має до нього особливу причетність, ця дата торкнулася безпосередньо і його.

Кілька місяців тому, а точніше — 30 вересня 1988 року, вийшов перший номер багатотиражної інститутської газети «Радянський педагог». З перших же випусків газета завоювала популярність серед студентів і викладачів вузу, навколо неї, як, зрештою, і навколо кожного друкованого органу, утворився свій авторський актив. Студенти звертаються до газети зі своїми молодіжними проблемами, виносять на суд читачів перші спроби літературного пера. Викладачі часто діляться думками з приводу перебудови навчально-виховного процесу у підготовці майбутніх педагогів, їх хвилюють проблеми духовності молодого вчителя, питання професійної підготовки, стану наукової роботи тощо. Усе це, шановні читачі, ви можете прочитати у рубриках, які знайшли постійну прописку на сторінках нашої багатотиражки — «Педвуз — школа», «Вуз 80-х: шляхом перебудови», «Екологія: культура і духовність», «З історії освіти на Прикарпатті», «Студентське самоврядування: розвиток і проблеми», «Про те, що хвилює», «Запрошуємо до розмови», «Навчальному процесу — нові форми», «Нетлінні сторінки історії» та чимало інших.

Від нашого головного кореспондента з початку випуску газети і по сьогоднішній день редакція одержала близько 200 листів. Переважна більшість їх надрукована у газеті під вищеназваними рубриками, чимало листів стали поштовхом до написання газетних матеріалів членами редакції.

Сьогодні з нагоди свята ми хочемо щиро подякувати за активне співавторство нашим позаштатним кореспондентам, без чиєї участі, без перебільшення, не могли б повнокровно функціонувати більшість рубрик, а випуски газети були б відірваними від справжнього інститутського життя. Це, в першу чергу, студенти — І. Тимінський, І. Семків, Г. Ільєва, І. Чиж, О. Жерноклеєв, О. Сантулія, О. Кочинаш, В. Петричук, В. Міщук, а також викладачі, працівники інституту — В. Т. Полек, М. М. Соя, І. Я. Гришай, М. В. Черепанін, А. І. Чорний, О. Д. Дідик, В. М. Кравець, М. В. Кушнірюк, Б. М. Гаврилів, В. В. Грабовецький, С. В. Домбровський, В. К. Сельський, Н. В. Лисенко, Я. Т. Билиця, М. Д. Романюк, В. Д. Хрущ, Н. В. Морозова, В. М. Бурдуланюк, П. В. Нестерук.

Дорогі друзі, ми надзвичайно вдячні вам за ваші листи, за допомогу, за гостроту і актуальність піднятих вами проблем і щиро прагнемо, щоб те широке, але тісне коло наших активних громадських кореспондентів і далі поповнювалося студентською молоддю, викладачами, усіма тими, кому не байдуже життя вузу, його проблеми і перспективи розвитку.

Із святом преси вас, друзі, нових творчих злетів вам, гострого пера, натхнення, міцного здоров'я, мирних днів!

ДРУЗІ ГАЗЕТИ

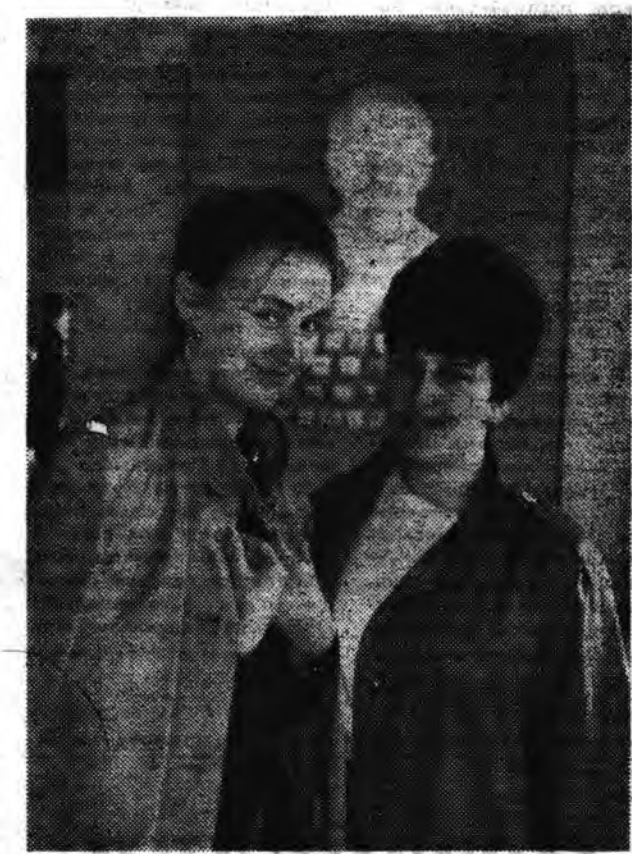

Жоден номер нашої газети не обходиться без фотоілюстрацій. Автор більшості з них — лаборант відділу технічних засобів навчання Володимир Михайлович БОБ'ЯК. І сьогодні він представив на суд читачів свої знімки, зокрема і цей, на якому сяють дівочі обличчя.

На знімку: четвертокурсниці фізико-математичного факультету Лідія ВОЗНА та Ганна АРСЕНИЧ.

Знову успіх

Лише рік існує при студентському клубі ансамбль бального танцю «Лілея» (керівник О. Б. Василів). Проте навіть за такий короткий час наші танцюристи добилися напрочуд високих результатів.

Приміром, тільки протягом останніх місяців на республіканському конкурсі бальних танців у м. Чернівцях наші хлопці та дівчата зайняли перше командне місце. На нещодавно проведеному всесоюзному конкурсі бального танцю «Березіль-89» у Києві їм знову сприяв успіх. Наші земляки змогли продемонструвати тут не тільки високий професіоналізм, зрослу майстерність, а й зайняти перші місця як у командному, так і в індивідуальному заліках. Вищу сходинку п'єдесталу пошани посіла пара у складі М. Дульського та С. Владико, третю — К. Заруцький та О. Масик, а п'яту — П. Недільський та С. Шеремет. Постаралися на цьому конкурсі і їх друзі з молодшої групи. У своєму класі вони зайняли четверте командне місце.

П. КРИШТАЛОВИЧ.
Художній керівник студентського клубу.

Завжди такий

ЛЮБОМИР КОЛОДІЙ вже звик до мирного життя на Батьківщині, але пам'ять не перестає тривожити серце.

З початку і до кінця свого перебування в ДРА він проходив службу в інженерно-саперному батальйоні, в роті розмінування. «Перед нами стояло завдання супроводження автоколон з боєприпасами і продуктами для наших військових частин та для населення Афганістану», — говорить юнак.

Там, в Афганістані, саперам роботи завжди вистачало, оскільки душмани використовували міни найсучаснішого виробництва. Часто батальйон, в якому служив Любомир, виходив на спільні бойові операції разом з десантниками, з розвідниками з метою перевірки доріг і кишлаків, встановлення, чи не знаходяться там душманські склади зброї, де раніше були збориша їх комітетів. Все життя згадуватиме Л. Колодій операцію в районі Бану, трьохетапні операції на Панджер, спільні з солдатами афганської армії по виявленню місць знаходження «духів». Все це вже було потім. А вперше він потрапив під обстріл, коли з товаришами супроводжував колону автомашин по дорозі Кундуз-Файзабат. Тоді Любомир знайшов свою першу протитранспортну міну. Він і його товариші своїм життям завдячують кмітливості і оперативності старшого сержанта Уланова, який добре знав саперну справу, знав цю трасу, бо нераз працював на ній, виконуючи завдання штабу. «Перший бій зразу показує, чого ти вартий, — говорив Любомир на одній із зустрічей з призовниками, — Показує перш за все тобі самому, чи справжній ти мужчина, чи можеш нести свою частку тягару, чи не підведеш тих, хто поруч з тобою, з ким зв'язаний спільною долею...».

«Було і так, — згадує комсомолець, — що довелось першим пролазити в знайдені ворожі печери, розмінювати їх, вивозити звідти боєприпаси. Нераз доводилось проїжджати тривожними кілометрами перевалу Саланг. А скільки хороших товаришів зі мною служили!». Любомир і зараз підтримує зв'язки з кавалером ордена Червоної Зірки Сашком Гриньківим, Орестом Шведом і Михайлом Несімком. Всі вони з Львівської області. Хлопці не тільки листуються, а й зустрічаються, їм є що згадувати. Адже, як часто бувало, що ще не встигли приземлитися, а вже звучала команда: «Всі по місцях, усі до бою!». «А далі... робиться, таке, що сам прощаєшся з собою, — каже Любомир. — Усі думки тоді відверті. Й неждано робимо відкриття, що дивлячись в обличчя смерті, ми пізнаємо красу життя». Він згадує бойову операцію 7 серпня 1986 року. Вранці вертольотами в гори провінції Герат поблизу Іранського кордону було висаджено 12 груп по 11 чоловік в кожній. Зона висадки груп була розділена на «квадрати». Група, в якій був Любомир, першою потрапила під обстріл. «Нас обстрілювали з двох висот душмани, що добре окопалися і переважали нас в кілька разів чисельністю. Бій був затяжним. Кілька товаришів були поранені кулями, двоє — від розривів мін. Ми протрималися до приходу допомоги. Бойова операція тривала три дні і була успішно завершена».

За мужність і героїзм, проявлені при виконанні цієї операції, Любомир Колодій нагороджений медаллю «За відвагу», а медаль «70 років Збройних Сил СРСР» йому вручив генерал-майор В. Г. Трофименко в актовому залі нашого інституту.

Щасливим народився цей юнак: за півтора року служби в Афганістані жодного разу не був поранений. У невеликому солдатському альбомі, який Любомир привіз з Афганістану, поруч з фотографіями товаришів — їхні побажання. Я вибрала одне. «Що тобі побажати? — пише Олександр Гриньків. — Щоб твої мрії здійснилися. І будь в житті таким, яким ти був тут, в Афганістані».

Любомир Колодій веде активну роботу по військово-патріотичному вихованню підростаючого покоління. Він часто буває в своїй рідній Перемишлянській середній школі, що на Львівщині, зустрічається з учнями шкіл міста на зборах піонерських загонів, виховних годинах, уроках мужності. Його, як і багатьох інших, хто пройшов дорогами Афганістану, хвилює творчість поета воїна-інтернаціоналіста Олександра Стовби. Комсомолець з радістю відгукується на запрошення взяти участь в уроках з творчості АІСТА. Любомир іде на зустріч з школярами. «Про кого буде розмова?» — запитую його. «Звичайно, про бойових побратимів і про вірші Олександра, які вже стали піснями, стали часткою мого життя, цілющим джерелом, що живить душу».

О. ДІДИК.
Лаборант кафедри філософії і наукового комунізму, наш позаштатний кореспондент.

Посвята у педагоги

Прекрасну традицію започаткував колектив Івано-Франківської середньої школи № 21 — посвяту молодих спеціалістів у вчителі. Нам, студентам групи ПФ-31, днями пощастило побувати на такому заході. У педагоги посвячувалися Наталя Кимак, Світлана Хомицька, Оксана Бубменська та Наталя Маматюк.

Ми вчилися на першому курсі, коли вони закінчували педфак нашого інституту, і добре пам'ятаємо їх на студентській лаві. Але нині ми не побачили безтурботних колись студенток. Перед нами були люди, що пізнали радість і складнощі творчої праці і утвердили себе як вчителі.

Схвильованими в той день були їх виступи. Дівчата дякували своїм старшим колегам за підтримку. Адже наставниками молодих фахівців є відомі в обласному центрі педагоги — Л. І. Стеценко, І. М. Левицька, Є. П. Калініна та Л. С. Чухній. Вони, до речі, виступили на святі. Вказали на зрослу майстерність колег-початківців. Їх бажання працювати творчо. Крім того, досвідчені наставники повідали чимало цікавого з власної праці. Наприклад, Є. П. Калініна розповіла, як використовує на практиці складання і використання опорних схем, як організовує групову роботу учнів. Л. І. Стеценко акцентувала свою увагу на висловлюванні: «Учитель — це не професія, а бажання бути добрішим, щедрішим, кращим у всьому». Вона побажала дівчатам не забувати, що не тільки ми вчимо дітей, але й школярі вчать нас, і потрібно завжди уявляти себе на їх місці.

Завершилося свято врученням молодим педагогам символічних грамот. Тут для них були записані поради та вимоги до учителів, вироблені творчою групою школи № 21.

Т. ОХРАНЧУК.
Студентка групи ПФ-31.

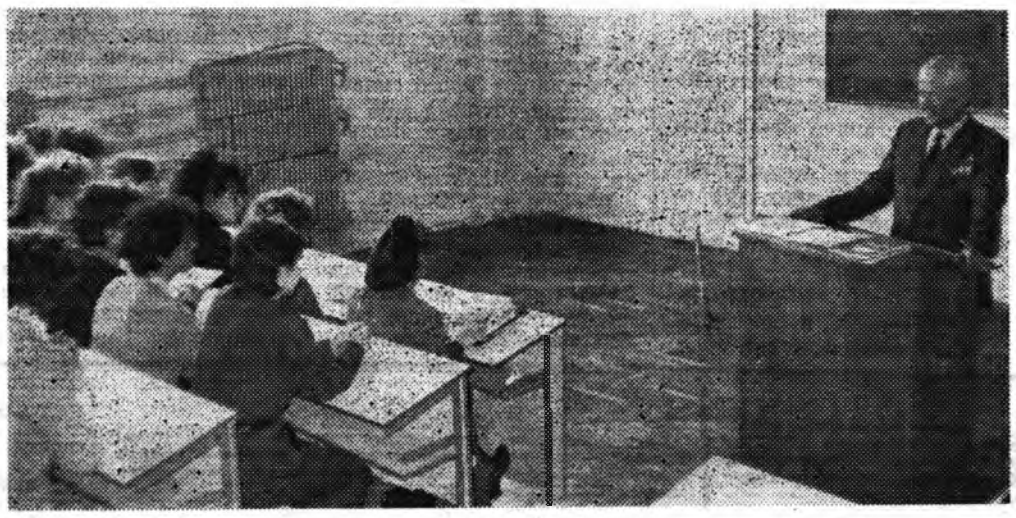

Кафедра наукового атеїзму, етики і естетики регулярно запрошує читати лекції спецкурсу «Методика атеїстичного виховання школярів» партійних, радянських працівників, досвідчених лекторів.

На фото: з лекцією про методику роботи з дітьми із сімей віруючих перед студентами факультету підготовки вчителів початкового навчання та філологічного виступає старший інспектор апарату уповноваженого у справах релігії при Раді Міністрів УРСР по Івано-Франківській області, ветеран Великої Вітчизняної війни Павло Созонович ПОНОМАРЬОВ.

●ДО 50-РІЧЧЯ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ З РАДЯНСЬКОЮ УКРАЇНОЮ

БАГРЯНИМИ ШЛЯХАМИ

Три герої — Мельничук, Шеремета, Цепко. Під їх керівництвом діяв у нашому краї партизанський загін «Червона дванадцятка».

Відтоді не один десяток років краєзнавці, письменники, журналісти, слідопити зустрічаються з очевидцями, шукають в архівах, виступають у газетах, по радіо, оформляють куточки бойової слави...

Найбільші відомості про героїв дали батько партизана, тепер покійний Онуфрій Федорович Мельничук, брати Володимир і Богдан та сестра Палажка з села П'ядики Коломийського району. Багато розповіла сестра партизана, вчителька Дора Михайлівна Шеремета, тепер пенсіонерка з села Пукова Рогатинського району. А також наречена Петра Шеремети Олександра Олександрівна Коржук-Думська, Петро Міхневич, товариш Степана Мельничука, нині артист Чернівецького музично-драматичного театру. Цінні факти повідомили очевидці тих подій старожили Василь Аксентійович Кізуй з Мишкова та Яків Кирилович Богуцький з Червонограда Заліщицького району.

Залпи на подвір'ї чортківської тюрми, які пролунали майже 70 років тому, обірвавши життя червоних соколів, луною докотилися до Златої Праги. Їх почув студент Празької академії образотворчого мистецтва Василь Касіян. Того ж року він виконав у дереворіті портрет одного з керівників загону з написом «Пам'ять комуніста Петра Шеремети». То перший портрет героя.

У сестри партизана Дори Михайлівни зберігається портрет брата, який створив маловідомий тоді художник Г. Панькевич.

Увічнив славу партизанів письменник Мирослав Ірчан. Наступного ж дня після їх розстрілу він написав вірш «Відкрийте голову», пізніше п'єси «Дванадцятка», «Підземна Галичина», статтю «Червона повстанська дванадцятка». 12 грудня 1922 року М. Ірчан у Празі виголосив промову на вечорі пам'яті партизанів.

На основі зібраного матеріалу краєзнавці Заліщицької школи, з ініціативи райкому Компартії України у 1962 році відзначили 40-річний ювілей революційної дванадцятки. Драматичний гурток Новосільського будинку культури відтворив історичні події, пов'язані з героїчною боротьбою народних месників проти поневолювачів.

Бригадир дорожньої бригади Степан Сем'яник зберіг у пам'яті, як біля лісу, де пас худобу, в 1922 році проходили легендарні ватажки. Образ сміливців вкарбувався в пам'яті сільського хлопчика. А коли аматори взялися за постановку п'єси «Дванадцять», Степан Федорович став самодіяльним режисером і відтворив образ Степана Мельничука. Роль Петра Шеремети виконав бригадир рільничої бригади Михайло Кирилюк, Івана Цепка — директор школи Костянтин Осадчук.

Серед глядачів у залі були 94-річний батько Мельничука і сестра Шеремети. П'єсу тоді побачили колгоспники Новосілки, Більче-Золотого, Стрілковець, Королівки, Пищатинець, жителі Заліщиків, Товстого.

Трудящі оновленого краю з любов'ю увічнили пам'ять відважних лицарів революції. На подвір'ї середньої школи імені С. Мельничука в селі П'ядики на високому постаменті — погруддя безстрашного борця. Напис гласить: «Комуніст-революціонер Мельничук Степан Онуфрійович, загинув у боротьбі за Радянську владу в місті Чорткові від рук польської шляхти. 19. XII. 1898 — 11. XI. 1922». Місцевий колгосп, який об'єднує господарства двох сіл (П'ядиків і Турки) носить ім'я Степана Мельничука. Від центра села П'ядики тягнеться довга вулиця з добротними будинками колгоспників — теж його імені. У кінці її — новенький будинок. Тут живе брат партизана Богдан Онуфрійович Мельничук, ветеран праці Коломийського локомотивного депо. Часті гості у нього — червоні слідопити.

На одній з центральних площ Івано-Франківська встановлено пам'ятник у вигляді язиків вогню — символ невмирущої слави керівників відважної дванадцятки.

Увічнили пам'ять земляка колгоспники села Пукова, назвавши свій колгосп іменем Петра Шеремети.

Одна з вулиць Чорткова, де були розстріляні Шеремета і Мельничук, названа їх іменами.

У селі Червонограді на будинку культури встановлена меморіальна дошка, яка свідчить про трагічні події осені 1922 року. На клопотання громадськості Заліщиків Рада Міністрів УРСР постановила спорудити в місті монумент відважним революціонерам. Київський скульптор, заслужений діяч мистецтв УРСР М. М. Суходолов і архітектор О. П. Гайдученя створили проект монумента, який споруджено у Заліщиках.

О. ТУР.
Краєзнавець.

ПОЛІЩУК Гурій Дмитрович

Колектив факультету іноземних мов зазнав тяжкої втрати. 30 квітня 1989 року помер Гурій Дмитрович Поліщук, доцент кафедри англійської мови. Пішла з життя людина, яка була одним із засновників факультету іноземних мов нашого інституту.

Гурій Дмитрович Поліщук народився 20 вересня 1924 року в селі Білолуцьк Старобельського району Ворошиловградської області в сім'ї учителя. За сімейною традицією закінчив П'ятигорський педінститут. Свою трудову діяльність почав учителем англійської мови СШ № 3 м. Георгієвка Ставропольського краю, а потім працював у Ставропольському та П'ятигорському педінститутах. У 1961 році захистив кандидатську дисертацію в Ленінградському педінституті імені О. І. Герцена. З 1971 року і до останніх днів життя Гурій Дмитрович працював доцентом кафедри англійської мови нашого інституту, багато років очолюючи її.

Велику увагу він приділяв суспільно-корисній роботі. Так, він був незмінним головою учбово-методичної комісії і членом народного контролю факультету. І хотілося б особливо підкреслити, що до всіх своїх обов'язків він ставився надзвичайно сумлінно.

Гурія Дмитровича Поліщука ми всі знали як надзвичайно порядну, доброзичливу, бездоганно чесну у всьому людину. Йому був притаманний високий професіоналізм, безмірна відданість справі. Гурій Дмитрович багато і цікаво працював зі студентами, передаючи їм не лише свої знання, а й теплоту душі. І за те його учні відповідали йому любов'ю.

Гурій Дмитрович завжди був уважним до молодих викладачів і з готовністю ділився з ними своїм досвідом і знаннями. Він допоміг багатьом стати справжніми спеціалістами.

Його вимогливість до себе, дисциплінованість, високе почуття обов'язку завжди служили і будуть служити прикладом для всіх членів кафедри.

Пам'ять про нашого колегу, вчителя і друга буде завжди жити в наших серцях.

Колектив факультету іноземних мов.

●НОВЕЛА

Незабудки

Відслуживши свій армійський строк, солдат спішив додому. Не раз за час дороги він згадав недобрим словом того, хто придумав, що дорога до отчого порогу — найкоротша.

Спочатку йому здавалося, що літак мчить не в силу своїх могутніх турбін. Потім, що здоровенний КАМАЗ, водій якого з охотою взяв підкинути служивого до рідного села, надто повільно бере шляхове крутогір'я. Чекати більше не було сил.

— Зупини, браток...

— Так ще кілометрів двадцять залишилось?! — водій здивувався.

— Нічого, я навпростець, через поле, тут рукою подати...

І ось він один, якщо не рахувати місяця, крокує навпростець, через луг, через поле. Все швидше і швидше.

Світає. Наступаючий день швидко входить в свої права. Ось вже величезний диск сонця виглянув із-за синього краю далекого лісу. Заіскрилася, заграла мільйонами самоцвітів роса на траві, на гілках придорожнього верболозу. Краса — очей не відірвеш. Та солдатові не до неї, хоча й заскучив він там, у донському краю, за рідною стороною. Ноги ще пружніше відмірюють кроки. І не радість переповнює солдатське серце. У ньому уїдливо сидять слова листа, якого він одержав перед самим від'їздом. Солдат їх знає напам'ять, хоча прочитав всього два рази сторінку із шкільного зошита: «...А твоя Галя зустрічається з Вітькою-механіком. Люди говорять, після збору врожаю бути весіллю».

Згадує, і знову, як у ті перші хвилини, біль і образа стискають серце. «Не вір, солдате, чужій злій брехні! — в думках старається заспокоїти себе. — А якщо це не наклеп, якщо і справді забула, зустріла іншого? Два роки — строк немалий...» А листи? Її листи, що приходили майже кожен день? А слова, які зігрівали, примушували забувати тяжку розлуку?».

Промайнув знайомий березовий гай, де вони прощалися з Галею. Вона тоді подарувала йому незабудку — маленьку скромну квіточку — символ вірності. Рука солдата сама тягнеться до кишені. Там, за обкладинкою військового квитка, він увесь цей час зберігав свій талісман.

Солдат прискорив крок. І навіть не помітив, як позаду залишилася сонна річка. Тепер до села рукою подати. Видно, як на долоні, будинки, що розсипалися вздовж по узгір'ю.

Солдат спішив. І тому не помічав здивованих поглядів перехожих, які зупинялися і проводжали його очима, прощаючи неувагу до себе, порушення сільської ввічливості. Розуміли: людина скучила за домом.

Одним махом перескочив всі сходинки знайомого ганку і... раптом зупинився в нерішучості: що його чекає там, за зачиненими дверима? Може, поки не пізно, повернутися?...

Але почуття на цей раз було сильнішим від розуму. Двері легко, без скрипу, відчинилися, ніби й тільки чекали того. Та чого коштували ці останні кроки солдатові!

— Мамо, це ти? — почув він до болю знайомий і рідний голос. На мить дихання зупинилося. А погляд мимоволі пробіг рядками розпочатого листа, що лежав перед дівчиною: «Здрастуй, коханий!». І гаряча хвиля щастя оповила його.

...А потім були її очі кольору скромних польових незабудок, що стояли у вазочці поруч з його фотографією.

І. СЕМКІВ.
Студент V курсу філологічного факультету.

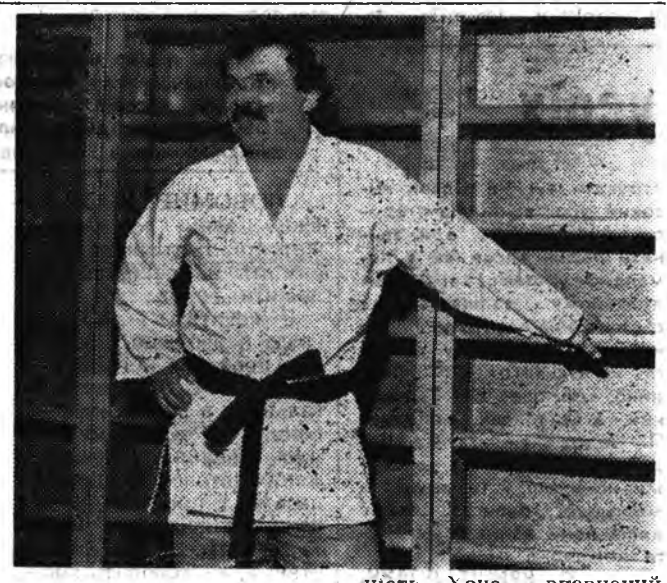

Тренер, викладач, педагог

«Якось до мене в секцію самбо прийшло записатися кілька студенток. Я їх одразу попередив, що у своїй справі — я фанат. Якщо їм хочеться просто «сачкувати» із пар фізвиховання і не ходити на заняття секції — то цей номер не пройде».

Ці слова належать викладачеві кафедри фізвиховання, майстру спорту СРСР, тренеру з самбо Л. Л. Саварину. Дехто з його фраз може зробити висновок, що цей чоловік незичливий, та й окрім того, неделікатний у ставленні до дівчат.

Отож хочу заперечити кожне з подібних припущень. Не злий, бо закоханий у спорт. А щодо некоректного і недоброзичливого ставлення, то найкращим доводом протилежного є те, що трьох дівчат він усе-таки прийняв до секції, зараз вони залюбки займаються тут.

Пояснення його слів є інше: самбо мають займатися ті, що люблять цей вид спорту. До речі, про любов. Не було до приходу Людвіка Людвіковича у нашому вузі секції самбо. Допомогла у її створенні саме закоханість тренера в цей вид боротьби. Перейшовши на кафедру зі спортивної школи, Л. Л. Саварин одразу заходився організовувати групу самбістів. Бо, як пояснив нам молодий викладач, дня не міг бути без улюбленої йому тренерської роботи. Ну й, крім того, в нього кредо: всюди популяризувати самбо.

За короткий час він переобладнав зал для занять з боротьби, організував роздягалки тощо. І в ході цих справ став набирати бажаючих тренуватися. Вже через кілька місяців у нього склався кістяк групи. У ній, за словами Людвіка Людвіковича, були справжні спортивні таланти, які могли б рости... Однак...

«Все було б добре, розповідає тренер, — але тільки доведу хлопців до пуття, декого на другий чи навіть на перший розряд виведу.., підходить час військової служби. Дві третіх моєї команди йде до армії. А це значить, все знову починати з нуля. Єдине, чим тішуся — завдяки самбо в нашу армію йдуть міцні і здорові хлопці».

Напевно, й після цих слів у декого складеться не найкраще враження про тренера. Мовляв, такий собі міцний дядько, який тільки й уміє, що працювати м'язами, і ще, такий-сякий, хоче всіх примусити робити, як він. Коли такі міркування у когось і виникли, то вони, повірте, необгрунтовані. Л. Л. Саварин не просто тренер чи навіть викладач фізвиховання. Це серйозний, мислячий педагог. Людина, яка цілком тверезо дивиться на спорт як засіб духовності, якщо хочете, навіть матеріального збагачення суспільства.

«Певно, ще ніхто, — каже Людвік Людвікович, — не підраховував у масштабах країни, республіки чи міста, скільки хвороб виникає через звичайнісіньку нетренованість. Хоча, впевнений, ні для кого не секрет, що мільйони втрачених годин робочого часу в країні можна істотно скоротити, якщо фізичне гартування поставити на серйозну основу.

А взяти наш інститут. Із кількох тисяч студентів активних спортсменів не набереться й сотні. Кожен, хто може, намагається звільнитися від занять фізичного виховання. Зрештою, звільняється, але перш за все — від можливості зміцнити здоров'я. Проте, я вважаю, саме в педагогічному закладі фізична культура мала б прищеплюватися юнакам і дівчатам нарівні із фаховими дисциплінами. Адже, посудіть самі, вчитель, міцний і стрункий, вже мимоволі стає для дітей рекламою спорту. А значить, повторюю, здоров'я.

І ще. Є у Людвіка Людвіковича мрія, яка, до речі, повністю перекликається з його міркуваннями про фізичне гартування. Зробити боротьбу самбо у школах обов'язковим предметом. Як, наприклад дзюдо в навчальних закладах Японії чи спортивне орієнтування в скандінавських країнах. Аби наші учні, крім загальноосвітніх знань, засвоювали ще й естетику спорту. Бо для цього, запевняє тренер, уроків фізвиховання недостатньо.

О. ОЛЕКСЮК.

«СОВЕТСКИЙ ПЕДАГОГ» — орган парткома, ректората, профсоюзных комитетов и комитета ЛКСМУ Ивано-Франковского государственного педагогического института имени В. Стефаника. Газета выходит на украинском языке.

Редактор С. ХОРОБ.
Газета виходить один раз на тиждень — у вівторок. Формат — 0,5 друкарського аркуша газети «Правда». АДРЕСА: 284000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57. Телефони: 96-4-73; 96-4-41.

Івано-Франківська обласна друкарня управління у справах видавництв і поліграфії облвиконкому, м. Івано-Франківськ, вул. Чапаєва, 78.

БЧ 10177.
Тираж 2000.
Зам. 1014.